

אל"ם (מיל') אלדד שביט וסימה שיין

אכזבה לא תנהל מדיניות

מאז פרסום מזכר ההבנות בין ארצות הברית לאיראן נשמעים ביישראל קולות של אכזבה, ויש אף מי שמדברים על תחושת בגידה. רבים מתקשים להשלים עם העובדה שושינגטון בחרה במסלול של הסדר מדיני במקום המשך המערכה. אלא שדווקא עכשיו חשוב להניח בצד את העלבון ולהביט במציאות. הממשל האמריקני אינו תמים, וטראמפ אינו נאיבי. הם מודעים היטב להסרונות ההסכם ולסיכונים שהוא טומן בחובו, אך הגיעו למסקנה שזהו הפתרון הפחות גרוע מבחינתם – ואולי גם מבחינת ישראל. מנקודת המבט האמריקנית, המטרה המרכזית הושגה: איראן נפגעה קשות, ההרתעה שוקמה, והיכולת שלה לפרוץ במהירות לנשק גרעיני נדחתה. מנגד, המשך הלחימה כרוך בעלויות כבדות: פגיעה בכלכלה העולמית, זינוק במחירי האנרגיה, לחץ על השווקים וסכנת הסתבכות במלחמה ממושכת. טראמפ מודד הצלחה דרך הכלכלה והיכולת להציג שליטה. הוא אינו רוצה להיזכר כנשיא שהחזיר את ארה"ב לבוץ של מלחמה נוספת במזרח התיכון. מבחינתו ההסכם אינו ביטוי לתמימות, אלא ניסיון לסיים את המערכה לפני שזו תגדיר את כהונתו. הסיכוי שארה"ב תחזור בזמן הקרוב למסלול צבאי מלא אינו גבוה.

חילופי אש בפרופיל נמוך. צבא ארה"ב במפרץ צילום: אי.א.פי

יש להניח בצד את העלבון ולהביט במציאות. בושינגטון לא תמימים וטראמפ לא נאיבי. הם מודעים לסיכונים בהסכם, אך סבורים שזה הפתרון הפחות גרוע - אולי גם לישראל

חילופי האש בימים האחרונים מתבצעים בפרופיל נמוך כששני הצדדים מאותתים שאין בכוונתם להסלים. לאחר שהבית הלבן בחר בנתיב מדיני והשקיע בו הון פוליטי משמעותי, קשה לראות את טראמפ פותח מחדש מערכה רחבה, אלא אם איראן תבצע הפרה בוטה וברורה.

ישראל צריכה לנהל את הדיון מתוך החרד

בנסיבות אלו האתגר הישראלי הוא כיצד להשפיע על ההסכמות המתגבשות מבלי להיתפס כמי שמנסה לטרפד את התהליך. בשתי הסוגיות המרכזיות, הגרעין האיראני ולבנון, ארה"ב היא גורם מפתח, והאינטרסים שלה אינם בהכרח חופפים לאלה של ישראל. בנושא הגרעין, ישראל עלולה למצוא את עצמה מודרת מהמשא ומתן ולאבד השפעה דווקא בשלב שבו מתקבלות ההחלטות החשובות ביותר. גם הזירה הלבנונית רגישה. ההסכם שהושג בתיווך אמריקני ממחיש עד כמה וושינגטון רואה ביציבות בלבנון חלק מהמאמץ הרחב להגיע להסכם עם איראן. הממשל רואה בהשגת הסכם מלא עם איראן יעד אסטרטגי ולא יאפשר לישראל לטרפד אותו. עימות פומבי עם וושינגטון משרת את אויביו, ובראשם איראן. ככל שהממשל ישתכנע שהמתיחות עם חיזבאללה מסכנת את ההסדר עם איראן, כך יגבר הלחץ האמריקני על ישראל לאיפוק רייתורים. ישראל צריכה להיות חכמה יותר מאשר צורקת ולהימנע ממלכודות שיציבו אותה בעימות מול וושינגטון. ישראל צריכה לנהל את הדיון עם וושינגטון הרחק מאור הזרקורים. היא אינה יכולה לבחור אם יהיה הסכם, אך עדיין יכולה להשפיע על השאלה איזה הסכם יהיה. כדי לעשות זאת, עליה להיות בתוך החדר – לא מחוצה לו.

אלים בדימוס אלדד שביט הוא חוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS). בעבר כיהן בתפקידים בכירים באגף המודיעין של צה"ל ובמוסד. שם שימש כראש חטיבת המחקר. סימה שיין היא חוקרת בכירה ב-INSS ולשעבר ראש חטיבת המחקר במוסד.

"לא ניסוג מילימטר". כוחות צה"ל נכנסים ללבנון, אתמול צילום: אייל מרגולין/ג'ני

השבתה של תשתיות הקשורות אליהם, לרבות אך לא רק נשק, מצבורי נשק, מנהרות ומרכזי פיקוד.

בשלב השני יתרחש אימות טיהורם של כל הארגונים החמושים הלא-מדינתיים ושל התשתיות הצבאיות שלהם על ידי גוף צד שלישי שיוסכם על הצדדים.

בשלב השלישי תידרש נוכחות של כוחות צבא לבנון מיומנים ומוכשרים במיוחד, שייטלו ויקיימו שליטה מביצעת בלעדית, כדי למנוע כל התחדשות של פעילות חמושה לא-מדינית. תית. ולבסוף, בשלב הרביעי, המדינה הלבנונית תוביל את מאמצי השיקום, בתמיכת סיוע בינלאומי ובתאום עם המסלול המדיני.

"המנוף חזק". כ"ץ צילום: יוסי זליגו

אזור הפיילוט הראשוני בגזרה שמדרום לליטני, במסגרת תהליך המבוסס על מודל בן ארבעה שלבים. השלב הראשון הוא טיהור השטח, נקיטת צעדים משפטיים נגד כל אנשי הכוחות החמושים הלא-מדינתיים, והשמדה או

תקיפה בראחיה". עוד ציין כי איראן מפעילה לחץ על ארה"ב, וכי "היא שוקלת לתקוף לא רק בעקבות תקיפות בראחיה. אנחנו יכולים להיות מחר במלחמה עם איראן".

השר איים שוב כי "אם איראן תירה טילים על ישראל, ישראל תתקוף בעוצמה באיראן. יש שני מצבים שבהם תתחדש הלחימה – החלטה של הנשיא דונלד טראמפ או ידי טילים איראניים. זה יכול לקרות גם בעוד יומיים". לדבריו כ"ץ, "צה"ל נערך לפעול גם עצמאית באיראן, למבצע כחול-לבן. צה"ל רק מחכה לזה. יש לנו מטרות לתקיפה באיראן, וצה"ל ערוך ודרוך, אבל אנחנו לא נפריע לנשיא ארה"ב במהלך שלו מול האיראנים".

לגבי המערכה בעזה אמר כ"ץ כי "אם יוכרו שחמאס לא עמד בתנאים, נחליט איך מממשים. כרגע אין לנו אפשרות לפעולה בעזה, אבל יש לנו את היכולת להעלות הילוך ברצועת עזה, בשטח ובסיכולים".

הנספח הביטחוני להסכם

לאחר חשיפת נוסח הסכם המסגרת בין ישראל ללבנון, נחשף כעת גם הנספח הביטחוני החסוי של ההסכם. על פי "אשרק בלומברג" הסעודי, הצדדים ייעדו וישקו באופן מיידי את

נשיא לבנון ג'וזף עאון במפגש עם גנרלים אמריקנים, אתמול צילום: אי.א.פי